

Návrh habilitační komise na jmenování docentem

Masarykova univerzita

Fakulta

Filozofická fakulta

Habilitační obor

Dějiny umění

Uchazeč

Ivan Foletti, M.A., Ph.D.

Pracoviště

Seminář dějin umění, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Habilitační práce

Le porte lignee di Santa Sabina. La zona liminare del nartece e l'iniziazione cristiana

Habilitační komise

Předseda

prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.
Masarykova univerzita – Filozofická fakulta

Členové

prof. PhDr. Lubomír Slaviček, CSc.
Masarykova univerzita – Filozofická fakulta

Prof. Dr. Michele Bacci
Université de Fribourg, Fribourg, Suisse

Prof. Dr. Herbert Kessler
Johns Hopkins University, Zanvyl Krieger School of
Arts and Sciences, Baltimore, U.S.A.

Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.
Vysoké učení technické v Brně, Fakulta výtvarných umění

Habilitační komise se po dvou svých jednáních (v elektronické podobě), dále na základě veřejné habilitační přednášky uchazeče, konané dne 23. dubna 2015, a na základě obdržených oponentských posudků usnesla takto:

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Ivan Foletti poté, co složil klasickou maturitu na lyceu v Locarnu, začal studovat v letech 2000-2004 na Univerzitě v Lausanne dějiny umění a romanistiku. Studium ukončil závěrečnou prací *Prima dell'Etimasia. L'iconografia del trono vuoto dal IV al IX secolo* a

poté na téže univerzitě studoval dalších šest let v doktorském studijním programu. V té době ovšem toho stihl mnohem více: v letech 2003-2004 pracoval jako dobrovolník v římské charitativní organizaci „Il Chicco“ (práce s těžce mentálně a fyzicky postiženými osobami), a následujícího roku byl půl roku lektorem na moskevské vysoké škole Российский государственный гуманитарный университет, kde si současně prohluboval svou znalost ruského jazyka. Své doktorské studium v Lausanne ukončil roku 2010 u prof. Sereny Romano, významné specialistky na středověkou a renesanční malbu. Jeho závěrečná disertační práce *Da Bisanzio alla Santa Russia : Nikodim Kondakov (1844-1925) e la nascita della storia dell'arte in Russia* obdržela hned následujícího roku v Lausanne ocenění filozofické fakulty (Prix de faculté des Lettres de L'université de Lausanne) a také po svém pozdějším publikování získala řadu příznivých ohlasů.

V té době již dr. Foletti působil jako asistent (od roku 2005) na *Univerzitě v Lausanne*, v sekci dějin umění. Roku 2010 vypsala Filozofická fakulta MU a její Seminář dějin umění mezinárodní výběrové řízení na místo odborného asistenta pro dějiny středověkého umění a tehdy byl vybrán z pěti tehdejších uchazečů na toto místo právě dr. Foletti. Od roku 2011 tak dodnes v Brně působí jako odborný asistent, přičemž zpočátku, do roku 2013 zastával rovněž pozici odborného asistenta na Univerzitě v Lausanne. Ještě roku 2014 a roku 2015 působil krátce jako hostující profesor v rámci programu Erasmus na univerzitě v Padově. Ve své badatelské práci se zaměřuje především na výzkum křesťanské ikonografie a liturgie raného středověku, na pozdně římské a předrománské umění v Římě a severní Itálii a na historiografii dějin umění. V těchto oblastech mohl získat řadu zkušeností díky opakovaným badatelským pobytům v Římě, podporovaným švýcarskými stipendijními programy; naposledy, roku 2015, obdržel prestižní švýcarské stipendium pro badatelskou práci na *Istituto Svizzero di Roma*.

Základní kameny Folettiho výzkumu tvoří ty jeho knižní publikace, které zpracovávají osobnost nejvýznamnějšího ruského byzantologa Nikodima Kondakova, jenž strávil svá poslední léta v emigraci v meziválečné Praze. Foletti mu věnoval nejen svůj vydaný doktorský spis, ale též dva objemné svazky komentované *edice Kondakovova díla o Ikonografii Matky Boží*. Kromě toho je Ivan Foletti spoluautorem dalších knižních titulů a autorem tří desítek vědeckých publikací, vesměs vydávaných v zahraničí (v Itálii, Francii a v Německu). Z toho vyplývají i přiměřené ohlasy na jeho vědecké dílo. Při svém mládí může již dnes v resumé své badatelské práce napočítat přes sto padesát vědeckých ohlasů na své publikace – z toho téměř všechny jsou zahraniční.

Kromě významné samostatné vědecké činnosti je třeba zmínit a také zdůraznit i Folettiho pozoruhodnou a mimořádnou aktivitu organizační. Ta se týká nejen pořádání a spolupřádání mezinárodních konferencí u nás i v zahraničí, jak to vyplývá z příloh k habilitačnímu spisu. Při brněnském Seminárii dějin umění Foletti založil *Centrum raně středověkých studií: Západ-Byzanc-Islám*. Toto centrum dosud uspořádalo tři mezinárodní konference, v rámci výuky dějin umění pravidelně zve do Brna významné představitele středověkých studií ze zahraničí a pro veřejnost již po několik let pořádá v Moravské galerii v Brně spolu se svými studenty cyklus přednášek, nazvaný „Středověc jinak“. Dr. Ivan Foletti navíc inicioval spolupráci dvou univerzit (Lausanne a Brno) s Akademií věd České republiky k vydávání mezinárodního recenzovaného periodika *Convivium (Seminarium Kondakovianum, Series Nova)*; stal se jeho zakladatelem a hlavním editorem a ve velmi krátké době mu vydobyl významné postavení mezi uměleckohistorickými časopisy v Evropě i v celosvětovém měřítku. V římském nakladatelství Viella posléze založil ještě samostatnou edici *Studia Artium Medievalium Brunensia*, v níž dosud vyšly dvě kolektivní monografie.

Závěr: Z toho, co bylo dosud zmíněno spíše jen v přehledovém výčtu, je zřejmé, že dr. Foletti během poměrně krátkého působení na Masarykově univerzitě dosáhl ve svém oboru mimořádných, mezinárodně oceňovaných výsledků badatelských, ale též organizátorských. Ve své generaci patří jistě mezi naše nejrespektovanější badatele v zahraničí. Vědecká kvalifikace uchazeče zcela jistě **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče (a lze bez nadsázky říci, že je i převyšuje) v rámci habilitačního řízení v oboru dějiny umění na Masarykově univerzitě.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Jako odborný asistent vede Ivan Foletti, M.A., Ph.D. přednášky a semináře z oblasti pozdní antiky, raného a vrcholného středověku. Kromě úvodních přehledů klade důraz na dějiny byzantského a karlovského umění, na topografii raně středověkého Říma a Ravenny a v neposlední řadě také na vztah liturgie a formy uměleckých děl. Oproti starší tradici, pěstované na brněnských dějinách umění, jsou novinkou zvláště ty jeho kurzy, které sledují historické umělecké dění v Kapadocii, Arménii či Gruzii. Během čtyř let pobytu v Brně vedl již řadu úspěšných bakalářských a magisterských prací (jedna z nich získala ocenění děkana FF a byla knižně zveřejněna ve Spisech Filozofické fakulty MU) a vede práce doktorské – dvě z nich probíhají formou co-tutelle s univerzitou v Lausanne. Je členem komisí pro státní

závěrečné zkoušky v bakalářském i magisterském studijním programu a aktivně se podílí rovněž na dalších výukových programech. Tak na příklad z jím vedených exkurzí se studenty vyšly již dvě brožované publikace, nazvané *Zápisky z cest* (do nich vkládají své texty studenti, reflektující své poznání na exkurzi). Za čtyři roky svého působení v Brně do současnosti vedl celkem **6** bakalářských prací a **12** magisterských prací.

Je významným spolupracovníkem při tvorbě programových cyklů dějin umění a vizuální kultury pro *Univerzitu třetího věku* a je zcela jistě jedním z nejoblíbenějších přednášejících. Mívá zde pravidelně dvě přednášky za semestr v každém výukovém ročníku, přičemž dokáže spojit vysokou odbornost náročného tématu s pedagogicky jasným a srozumitelným přístupem. Svou nespornou odbornou kvalifikaci a schopnost zprostředkovat své vědění formou zajímavé přednášky ostatně prokázal dr. Foletti i v rámci habilitačního řízení při veřejné přednášce pro širší odbornou veřejnost, která se konala *23. dubna 2015*. Habilitand při té příležitosti přednesl přednášku s názvem *Etnická exkluze, relikvie a obrazy: zlatý oltář sv. Ambrože v Miláně*. Jeho habilitační přednáška byla nejen hojně navštívena posluchači z řad studentů i veřejnosti, ale současně byla obecně velmi příznivě hodnocena.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče zcela *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru dějiny umění na Masarykově univerzitě.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Ivan Foletti, M.A., Ph.D. předložil jako svou habilitační práci studii, nazvanou *Le porte lignee di Santa Sabina. La zona liminare del nartece e l'iniziazione cristiana*. Téma studie je zcela odlišné od dosavadních habilitandových publikací. Zaměřuje se na interpretaci proslulé pozdně antické římské památky, na sochařskou výzdobu dveří chrámu Santa Sabina. Práce je napsána v italském jazyce, neboť je připravena k publikování v geografickém a jazykovém kontextu svého původu. Všichni tři její hodnotitelé (dva z nich mezinárodně uznávaní znalci problematiky ze zahraničí) zdůraznili její objektivnost a význam pro další uměleckohistorický výzkum. Jejich posudky bez výhrad oceňují Folettiho metodický přístup a návrh řešení daného, jistě velmi komplexního problému. Všichni tři hodnotitelé přitom patří k velmi respektovaným osobnostem dějin umění a kultury raného a vrcholného středověku:

Prof. Dr. Herbert Kessler ve svém posudku říká, že habilitační spis je „*clear and subtle; the precise and crystalline language serves Dr. Foletti's nuanced analysis perfectly and suits beautifully his complex weaving of fact and interpretation*“ a v závěru dodává: „*the work is thorough, original, persuasive, and important*“.

Prof. Dr. Jean-Michel Spieser, jenž je sám autorem významné práce na dané téma, hned na začátku posudku říká, že „*a first look over the outline of the work of Ivan gives the impression of a very comprehensive approach to the topic*“. A stejně tak uzavírá slovy, že by chtěl zdůraznit kvalitu Folettiho díla: „*This habilitation thesis has the expected level and meets absolutely the requirements placed on habilitation thesis*“.

PhDr. Klára Benešová, CSc. ve svém posudku rozebírá jednotlivé části Folettiho práce a rovněž tak nakonec shrnuje, že práce „*má veškeré atributy vyzrálé vědecké monografie, přináší řadu nových pohledů a je příkladná svým metodickým přístupem*“.

Závěr: Úroveň habilitační práce Ivana Folettiho, M.A., Ph.D. **odpovídá** požadavkům kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru dějiny umění na Masarykově univerzitě.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5	
Počet členů komise přítomných hlasování	5	
Počet odevzdaných hlasů	5	
z toho	5	kladných
	0	záporných
	0	neplatných

Návrh komise:

Na základě výsledků tajného hlasování, které následovalo po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče, předkládá habilitační komise vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity tento návrh,

jmenovat Ivana Folettiho, M.A., Ph.D. docentem
v oboru dějiny umění.

V Brně 2. listopadu 2015

Prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.
(Masarykova univerzita – Filozofická fakulta)

Prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.
(Masarykova univerzita – Filozofická fakulta)

Prof. Dr. Michele Bacci
(Université de Fribourg, Suisse)

Prof. Dr. Herbert Kessler
(Johns Hopkins University, Zanvyl Krieger School of
Arts and Sciences, Baltimore, U.S.A.)

Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.
(Vysoké učení technické v Brně, Fakulta výtvarných umění)